

UW WATERSCHAP

Adres Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

Telefoon (055) 527 29 11

E-Mail info@vallei-veluwe.nl

Website www.vallei-veluwe.nl

Commissie Water

Digitaal via Zoom

Besprekingsverslag

Datum 16 juni 2020

Aanwezigen R. Kremers (voorzitter), T. Klip-Martin (dijkgraaf), L. Dennenberg (secretaris), P.J. Gaynor (heemraad), F. ter Maten (heemraad), D.S. Schoonman (heemraad), B.J. van Vreeswijk (heemraad), G.J. van den Brandhof (ChristenUnie), S.J. de Bruin (ChristenUnie), S. Buist (PvdA), T.A.M. van Es (Water Natuurlijk), M. Groenewegen (Bedrijven), W. Goedhart (Natuurterreinen), A. Hart (50PLUS) (vanaf 19.30 uur), J. Immeker (Ongebouwd), M. Maijer (PvdA), S.E. Mulder (VVD), H.H. Pastoor (50PLUS), L.K. Pennings (Bedrijven), J.C. Pol-de Visser (AWP), A. Terlouw (CDA), C. Wilton (VVD)

Commissieleden R. Bor (Lokaal Waterbeheer), T. Bresser (AWP), M. Meeuwissen (Water Natuurlijk), L. Polinder (SGP), niet zijnde gekozen H. Veldhuizen (CDA)

bestuursleden

Ambtelijk aanw. R. Moolenaars, M. Nieuwenhuis, M. Reijnders, H. Buitelaar, A. Smeenk, G. van Veen, T. Hoogerwerf

Kopie aan Aan- en afwezigen

Opgemaakt door Erica van de Ploeg

Volgende verg. 8 september 2020

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de online vergadering en heet iedereen van harte welkom.

De presentielijst wordt doorgenomen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Vaststellen verslag commissie Water van 21 april 2020

Tekstueel zijn er geen opmerkingen.

Naar aanleiding van:

De heer van Es geeft aan dat in de beantwoording van zijn vragen over de droogte niet is ingegaan op de grondwaterpeilen. Ook heeft hij nog een aantal andere vragen over grondwater. Bij de rondvraag zal dit opnieuw ter sprake komen.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld onder dankzegging aan de verslaglegger.

Actielijst:

1. Totaaloverzicht stand van zaken BECH: het ab is bijgepraat op 13 mei, het punt kan eraf.
2. Evaluatie discrepantie: de evaluatie staat gepland voor 8 september.
3. De portefeuillehouder zal een schriftelijke reactie geven op de vraag over het beleid van het waterschap over onttrekking van grondwater in relatie tot het oppervlaktewater: de reactie is per mail verzonden, maar vanwege de vragen van de heer Van Es komt dit bij de rondvraag nogmaals aan de orde.
4. De Zonneladder wordt ter info rondgestuurd: de link is per mail verstuurd op 6 mei, het punt kan eraf.
5. Publieksjaarverslag 2019 op de website zetten: dit is gedaan, het punt kan eraf.

4. Vaststellen definitief VKA gebiedsontwikkeling Grebbedijk

Heemraad Gaynor licht toe dat is het resultaat is van een zeer intensief gebiedsproces in de geest van de Omgevingswet. Het gebiedsproces staat primair in het teken van de veiligheidsopgave, maar bevat ook een groot aantal andere ambities. In het ab van 8 juli zal het waterschap het voorkeursalternatief vaststellen. De eigen inbreng is 4,7 miljoen euro.

Michiel Nieuwenhuis, projectleider, geeft een presentatie over het proces.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in eerste termijn:

- Er zijn veel complimenten voor de presentatie, de stukken, het gebiedsproces, de innovaties en de ambities in het voorkeursalternatief.
- Vormt het eventueel niet invullen van ambities door Wageningen een risico?
- Kan voortschrijdend inzicht met betrekking tot de bedrijfsverplaatsingen, de ecologische verbindingzone en de stikstofaanpak later nog een plek krijgen in het voorkeursalternatief?
- Betekenen de rode vlakken in de tabellen in bijlage AP0402 dat dit nadelig is voor de natuur?
- Zijn er belanghebbenden die voor een maatwerkoplossing in aanmerking komen?
- Kunnen de belanghebbenden van de roeibaan, de recreatieplas en de veerdienst alsnog tegemoetgekomen worden? Door de flink lagere kosten dan geraamd, zou er toch ruimte moeten zijn voor de wensen van partners. Er leeft grote teleurstelling bij de brede Wageningse bevolking over het niet benutten van kansen op sportief en recreatief gebied.
- Moet er alsnog natuurlijke piping aangelegd worden als de grofzandbarrière niet werkt?
- Er wordt gevraagd om een evaluatie van het proces.
- Waarom kan het bestuur nu pas reageren op het voorkeursalternatief? Is deze procedure gebruikelijk? Kan het bestuur nog invloed op de planuitwerking uitoefenen? Kan er inhoudelijk nog op het gehele voorkeursalternatief worden gereageerd?
- Er wordt aandacht gevraagd voor steilere kades voor visstekken.
- Kan in de toekomst het proces zo ingericht worden dat eventuele meekoppelkansen, die onhaalbaar blijken te zijn, makkelijk kunnen afhaken zonder het proces op te houden?

- De dijk voldoet net aan de norm; is er nog ruimte voor onvoorziene omstandigheden in de toekomst?
- Een integrale risicobeschouwing wordt gemist, zowel voor de onderdelen als het voorkeursalternatief.
- De financiële inbreng van partners is minder zeker geworden in de laatste drie maanden.
- Er wordt aandacht gevraagd voor de grenspaal op de dijk tussen Gelderland en Utrecht.
- Wie bepaalt of de adc-toets voor de recreatieplas nodig is en wat zijn de criteria?
- Als de recreatieplas niet doorgaat, blijven de zwemstrandjes aan de Rijn dan open?

Beantwoording door heemraad Gaynor in eerste termijn:

- Daar waar zich kansen aanbieden, zal het waterschap juridische en financiële afwegingen maken. Als het past in de planning waarmee het waterschap invulling aan de ambities wil geven, is men hiervoor ontvankelijk.
- De financiële bijdrage van Wageningen is gelabeld geld, mits dit op 29 juni goedgekeurd wordt.
- Er is een krediet aangevraagd om over maatwerkoplossingen op basis van minnelijke verwerving in gesprek te gaan.
- De evaluatie wordt toegezegd.
- Het niet doorgaan van de roeigeul heeft te maken met de natuurwaarden.
- De recreatieplas is de planuitwerkingsfase ingegaan. De adc-toets wordt door de provincie zeer kansrijk geacht, maar de compensatie moet nog ingevuld worden. Mocht in de planuitwerkingsfase blijken dat het niet haalbaar is, dan zullen alle partijen zich daaraan committeren.
- Het bestuur reageert nu pas, omdat d&h mandaat had om over het concept voorkeursalternatief te beslissen en het ab over het definitieve voorkeursalternatief.
- Op de vragen over de juridische haalbaarheid en stikstof wordt geantwoord: als er sprake zal zijn van bedrijfsverplaatsingen dan wordt daarmee ook ruimte gecreëerd, maar veiligheid is prioritair.
- Mocht er een wijziging in de financiële bijdragen optreden, dan zal er geprioriteerd moeten worden in de aanpalende ambities.
- De verschillen tussen de aanvankelijke begroting en de huidige schatting hebben deels te maken met de innovaties. Er wordt onderscheid gemaakt in de bijdrage van het HWBP voor de dijkversterking en de bijdrage van het waterschap. Alle andere initiatieven worden bekostigd door de partners die het betreft.
- De dijk is op basis van de norm van 1:1000 voor een periode van 50 jaar ontworpen, dus dat zal na 2050 weer actueel worden.
- Er is begrip voor de teleurstelling van de Wageningse bevolking, maar de roeigeul is afgewezen op grond van natuurwetgeving en betaalbaarheid.
- Het HWBP kijkt met interesse naar dit gebiedsproces, want dit is de eerste die op deze brede manier wordt gevoerd.
- Complimenten voor het ambtelijk apparaat, het bestuur en het college!

Beantwoording door de heer Nieuwenhuis in eerste termijn:

- De rode vlakken in de tabel betekenen negatieve effecten op de bestaande natuur.
- In het voorkeursalternatief is als innovatie opgenomen dat in het landelijk gebied een verticale oplossing wordt gezocht voor de piping-opgave, bijvoorbeeld geotextiel of een grofzandbarrière. Dit wordt in de planuitwerking verder onderzocht en afgewogen.
- De eigenaar van de veerdienst is inderdaad pas laat in het proces in beeld gekomen, ondanks de publiciteit die aan de inloopbijeenkomsten gegeven is.
- Wat betreft ruimte in het ontwerp wordt geantwoord dat de veiligheidsnormering voor de Grebbedijk een signaleringswaarde van eens in de 100.000 jaar is. De ondergrens waaraan de dijk te allen tijde moet voldoen, is eens in de 30.000 jaar. Met de kennis van nu voldoet de dijk in 2050 nog aan die normen.
- De grenspaal zal in de planuitvoering meegenomen worden.
- De zwemstrandjes zullen niet weg zijn, maar geen uitnodigend karakter krijgen, omdat de Driehoek specifiek ingericht wordt voor natuur.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water in tweede termijn:

- Klopt het dat de adc-toets voor de zwemplas alleen noodzakelijk is als de effecten significant zijn en niet gemitigeerd kunnen worden, en zo ja, wie bepaalt dat en welke criteria zijn dan van toepassing?
- Klopt het dat de recreatieplas als hoofddoel grondwinning heeft vanwege de gesloten grondbalans?
- Kan het waterschap zo lang mogelijk als facilitator blijven fungeren, zodat de verplaatsing van Bruil en andere doelen gerealiseerd kunnen worden? Graag een goede prioritering en programmering hierin maken, zonder dat de dijkversterking zelf vertraging oploopt. Kan er in het bestuurlijk overleg iets afgesproken worden over de procesregie over de ambities?
- Hoe lang gaat de verplaatsing van Bruil duren?
- De roeigeul is een gezamenlijk belang van het waterschap en de roeivereniging, dus dan zou het waterschap toch kunnen meefinancieren?
- Graag nog een antwoord op de vraag over verbetering van de voorrand van de Geo Klei Liner.
- Als de innovatie voor de piping-opgave niet gaat lukken, bij wie ligt dan het risico van de extra kosten?

Beantwoording door heemraad Gaynor in tweede termijn:

- Wat betreft de rol als facilitator: het waterschap grijpt de komende twee jaar nog ieder geschikt initiatief aan dat aangereikt wordt, maar stopt daarmee aan het eind van PU-fase.
- De ambities worden in de stuurgroep besproken, maar het echte trekkerschap ligt bij gemeente en provincie.
- De roeigeul is afgewezen door natuurwetgeving, gebrek aan draagvlak bij eigenaar Staatsbosbeheer en gebrek aan financiën voor beheer en onderhoud bij de gemeente. Een financiële injectie van het waterschap lijkt dan weinig zinvol.
- Innovaties die meer kosten en die een directe relatie hebben met de dijkversterking zijn risico's van het waterschap.

Beantwoording door de heer Nieuwenhuis in tweede termijn:

- Bij de adc-toets is de provincie Gelderland een belangrijke speler.
- Het is niet bekend hoe lang het proces van verplaatsing van Bruil zal duren.

Advies van de commissie Water:

Dit stuk wordt als bspreekstuk doorgeleid naar de ab-vergadering van 8 juli a.s.

5. Optimalisatie watersysteem Twello

Heemraad Schoonman geeft aan dat dit onderwerp geagendeerd is om het ab te informeren over dit interessante project. Met dynamisch waterbeheer zal zowel droogte als wateroverlast bestreden worden.

Gerard van Veen, projectleider, en Hilde Buitelaar, omgevingsmanager, geven een presentatie over het project. De commissie Water wordt van harte uitgenodigd om te zijner tijd de uitvoering te komen bekijken.

Vragen en opmerkingen van de commissie Water:

- Kan het aansturen van de stuwen gecombineerd worden met de ontwikkelingen die rond SCADA gaande zijn?
- Is het mogelijk om energie op te wekken in de stuwen?
- Hoe wordt het streefpeil bepaald en zitten er seizoenswisselingen in het gewenste streefpeil?
- Dit is een mooie kans om het proces met de omgeving tot in de haarvaten op te pakken. Zijn, behalve de eigenaar van Bussloo, ook andere grondeigenaren betrokken?
- Hoe veilig is de ICT?
- Gaat het aanpassen van het peil straks automatisch?
- Hoe zijn belanghebbenden verder betrokken?
- Wat zou het peilbeheer moeten zijn in relatie tot de grondwaterstand, om een tekort aan grondwater tegen te gaan?
- De spin-off naar klimaatbestendigheid en verbetering van bodemkwaliteit en circulariteit is mooi.

Beantwoording door heemraad Schoonman:

- Op de mogelijkheid van aansturing van de stuwen via SCADA is op dit moment geen zicht. De stuwen kunnen via de centrale regiekamer en handmatig bediend worden.
- De energieopwekking is waarschijnlijk zeer beperkt, maar men kan nog kijken naar de mogelijkheden.
- Het peilbesluit voor het gebied kent een zomer- en winterpeil. In dit plan is geen nieuw peilbesluit voorzien, maar wel de mogelijkheid om in overleg met grondeigenaren en belanghebbenden te sturen op een bovenpeil en onderpeil.
- Er zijn inloopbijeenkomsten voor belanghebbenden georganiseerd. Verder heeft de buitendienst goed contact met belanghebbenden en probeert men maatwerk te leveren.
- De ICT voldoet aan de standaarden voor beveiligingssystemen.

- De relatie met grondwater komt bij de rondvraag aan de orde.

De vragen over SCADA worden schriftelijk beantwoord.

6. W.v.t.t.k./Rondvraag

De heer Van Es verzoekt om zijn vragen over de grondwaterpeilen alsnog te beantwoorden en tevens actiepoint 3 hierin mee te nemen. Daarnaast maakt hij melding van agrariërs die door het onttrekkingsverbod voor oppervlaktewater overstappen naar grondwaterbronnen. Hij zou graag een kaart ontvangen van de grondwaterbronnen die gebruikt worden voor beregening en het effect van deze beregening op de grondwaterstand. Daarnaast heeft hij de vraag of het mogelijk is om het beregenen overdag te verbieden, omdat er dan veel verdamping van water plaatsvindt.

De heer Van den Brandhof vraagt in aanvulling hierop om de toegezegde presentatie over de droogte en het stuk van zijn hand over de droogte op de volgende vergadering te agenderen.

Mevrouw Hart vraagt hoeveel grondwater er via pompen voor eigen gebruik met en zonder vergunning onttrokken kan worden.

Tevens maakt mevrouw Hart melding van bootjes die harder dan 6 km per uur varen op de Eem, waardoor er sprake is van een afkalvende wal Kant. Wie is daar verantwoordelijk voor de handhaving?

Heemraad Schoonman antwoordt dat dit bij het waterschap ligt. Knelpunten zijn hem niet bekend, maar het signaal zal meegenomen worden naar de handhavers.

De heer Polinder vraagt of het db kansen ziet om gebruik te maken van de 100 miljoen euro die door de minister toegezegd is voor de droogtebestrijding op met name de hoge zandgronden.

De heer Schoonman antwoordt dat de toegezegde 100 miljoen euro beschikbaar is voor het Bestuurlijk Platform Zoetwater en met name bedoeld is voor de hoge zandgronden in Oost-Nederland. Er zijn voor ons bij uitstek mogelijkheden om aanspraak te doen op een deel van dit budget.

Mevrouw Wilton vraagt of er inzage te krijgen is in de cijfers van de rwzi's over het coronavirus, waarop de overheid beleid maakt, en hoe vaak die metingen worden gedaan.

Heemraad Van Vreeswijk antwoordt dat niet structureel, maar alleen in het kader van een pilot, door een aantal rwzi's gemeten is. Hij zal hierover schriftelijk rapporteren.

De heer Buist vraagt of bij het waterschap bekend is hoeveel kuub grondwater er onttrokken wordt. Tevens vraagt hij om een totaalvisie over grondwater.

De voorzitter stelt voor alle aspecten betreffende grondwater te behandelen in een extra vergadering van de commissie Water voor de zomer. Dit voorstel is wat de commissie Water betreft akkoord. Nader bericht volgt.

De heer Bresser stelt voor, om de discussie te stroomlijnen, dat alle partijen ter voorbereiding hun opmerkingen indienen.

Heemraad Schoonman geeft tot slot aan dat niet alle vragen beantwoord zullen kunnen worden, maar we weten steeds meer.

7. Sluiting commissie Water

De voorzitter sluit de vergadering om 21.25 uur, met dank voor ieders inbreng.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 8 september 2020.

Voorzitter

Secretaris

Nr.	Datum afspraak	Actie	Door	Vóór/op	Afgerond
1	05-11-2019	Evaluatie discrepantie agenderen	Secretaris	8 september 2020	
2	21-04-2020	De portefeuillehouder zal een schriftelijke reactie geven op de vraag over het beleid van het waterschap over onttrekking van grondwater in relatie tot het oppervlaktewater	Secretaris	16 juni 2020	
3	16-06-20	Extra vergadering commissie Water plannen inzake grondwater	Secretaris	Voor de zomer	